

Storflekket kongevårflue

Semblis phalaenoides

Rødlistet art

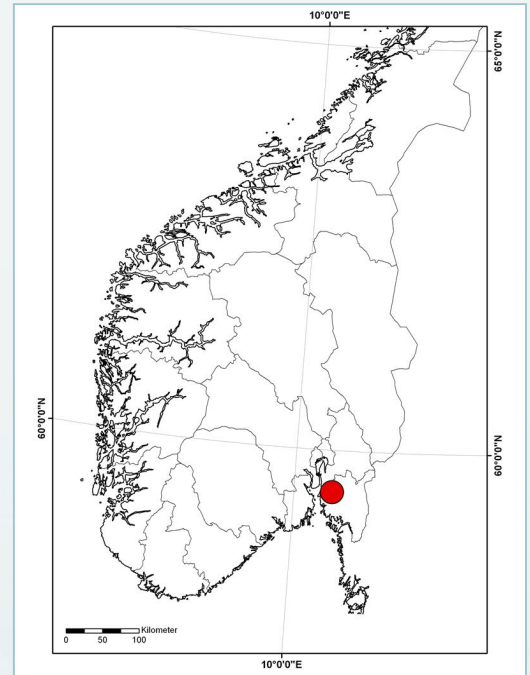
faktaark

Denne vårfluearten kjennes i nyere tid bare fra en lokalitet i Norge, ved Vannsjø i Østfold. Arten er truet av endringer i larvenes livsmiljø, som er mindre elver med middels høy surhetsgrad og omgitt av skyggefull blandingsskog.

Status

Kategori Kritisk truet (CR) på Norsk rødliste 2006 på grunn av begrenset forekomst.

Kjennetegn

Semblis phalaenoides er en vårflue med påfallende kontrastfulle tegninger på vingene og kan ikke forveksles med andre norske vårfluearter. Forvingene har store svarte eller svartblå flekker som danner et mer regelmessig mønster mot vingenes ytterkant. Bakvingene har opp til fire flekker i fremkant og et sammenhengende mørkt bånd langs bakkanten. Antenner, kropp og føtter er mørke, ofte helt svarte. Vingspennet er normalt 55-65 mm, men kan være opp til 72 mm. Larvene blir 45 mm lange og bygger et opp til 7 cm langt hus av plantedeler.

Utbredelse

I tillegg til en svært gammel registrering (Wallengren 1891), er arten bare påvist en gang i Norge i nyere tid. Wallengren oppgir å ha sett den fra Norge uten nærmere lokalitetsangivelse. Det nye funnet er fra Mørkelva ved Vannsjø i Våler kommune i Østfold.

I Sverige er arten utbredt i to områder. Det ene strekker seg fra grenseområdet mot Østlandet, fra Jämtland i nord til Småland i sør. Det andre området er den nordøstlige delen, som også henger sammen med utbredelsen i Finland. Arten er ellers utbredt over store deler av Nord- og Mellom-Europa og gjennom Asia til Japan.

Biologi

Larvene lever som rovdyr i rennende vann. De foretrekker mindre elver med relativt tett vegetasjon av tjønnaks *Potamogeton*, tusenblad *Myriophyllum*, fredløs *Lysimachia vulgaris* og starr *Carex*. Elvene er ofte klare, humusfagete

vassdrag med pH rundt 7 og omgitt av tett og skyggefull blandingsskog. I Sverige er den også funnet i større vassdrag. De klekkes som voksne i juni og lever kun et par uker. De voksne vårfluene svermer i solskinn om ettermiddagen.

Bestandsstatus

Da arten bare er kjent fra en lokalitet i nyere tid, er det vanskelig å si noe bestemt om artens bestandsstatus i Norge. Kun videre undersøkelser vil kunne gi oss svar på om den forekommer ved flere vassdrag hos oss, men den er åpenbart svært sjelden og lokal, som i resten av Skandinavia, og potensielt utbredelsesområde er trolig begrenset til den østlige delen av Østlandet.

Arten vil først og fremst trues av forsurening og fjerning av skog langs vassdragene hvor larvene lever. Videre kan vannstandsregulering og opprensning av vannvegetasjon også kunne utgjøre en risikofaktor.

Referanser

Berglind, S.-Å., Engblom, E. & Lingdell, P.-E., 1999. Naturligt sållsynta, hotade eller förbisedda? Nattsländorna *Semblis phalaenoides* och *S. atrata* i Sverige. – Ent. tidskr. 120; 1-16.

Gärdenfors, U., Aagaard, K. & Biström, O. (red.) & Holmer, M. (ill.). 2002. Hundraelva nordiska evertebrater.Handledning för övervakning av rödlistade småkryp. Nord 2002:3. Nordiska Ministerrådet och ArtDatabanken.

Olsvik, H. & Johanson, K.A. 1998. *Semblis phalaenoides* (Linnaeus, 1758) recorded in Norway (Trichoptera: Phryganeidae). – Fauna norv. Ser. B 45:106-107.

Wallengren, H.D.J. 1891. Skandinaviens Neuroptera, II. Neuroptera Trichoptera. – Kongl. Sv. Vetensk.- Akad. Handl. 24 (10): 1–173.

Gärdenfors, U., Aagaard, K. & Biström, O. (red.) & Holmer, M. (ill.). 2002. Hundraelva nordiska evertebrater.Handledning för övervakning av rödlistade småkryp. Nord 2002:3. Nordiska Ministerrådet och ArtDatabanken.

Lenker

<http://www.sef.nu/et/artiklar/ET1999/nattslandor.pdf>